

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан стоматологічного факультету

проф. Костенко Є.Я.

“23” 06 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОПЕДЕВТИКА ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Предметна спеціальність	«Дитяча стоматологія»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська, англійська

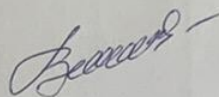
Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «ПРОПЕДЕВТИКА ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

Розробник: завідувач кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Мельник Володимир Семенович.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології.
Протокол № 10 від "16" червня 2021 року.

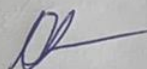
Завідувач кафедри дитячої стоматології
"16" червня 2021 року

доц. Мельник В.С.

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету. Протокол № 10 від "23" червня 2021 року.

Голова навчально-методичної комісії
стоматологічного факультету.
"23" червня 2021 року.

проф. Клітинська О.В.

© _____, 2021 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Форма навчання	Денна
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки	2
Загальна кількість годин – 90	Семестр	4
	Лекції	10
Кількість модулів – 1	Практичні	30
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Самостійна робота	50
	Вид підсумкового контролю	диференційований залік
	Форма підсумкового контролю	усна, письмова

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» є оволодіння на фантомах технікою виконання стоматологічних маніпуляцій, що застосовуються при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку у дітей, для можливості їх подальшого застосування під час клінічного прийому дітей та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці дитячої терапевтичної стоматології.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- інтегральні:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

- загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.

2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.

5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.

8. Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.

9. Здатність до вибору стратегії спілкування.

10. Здатність працювати у команді.

11. Навички міжособистісної взаємодії.

12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

13. Навички здійснення безпечної діяльності.

14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

- спеціальні (фахові, предметні):

1. Визнати морально-етичні та професійні правила діяльності дитячого стоматолога.

2. Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці дитячої стоматології.

3. Навчитись сприяти здоровому психологічному мікроклімату в колективі; засвоїти основи правових норм взаємовідносин дитячий стоматолог → пацієнт (дитина).

4. Демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в дитячій стоматології:

- ознайомитися із структурою дитячого стоматологічного кабінету, відділення, клініки;

- опанувати стоматологічним обладнанням дитячої стоматологічної клініки;

- вивчити основний стоматологічний інструментарій, що застосовується під час стоматологічного прийому дітей;

- вивчити класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів, матеріалів для корневих пломб, що використовуються у дітей;

- вивчити основні вимоги до стоматологічних матеріалів, їх властивості та показання до застосування у дітей.

5. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів у дітей:

- препарування каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу;

- пломбування каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах різними пломбувальними матеріалами;

- остаточну обробку пломб з усіх видів матеріалів, які використовуються на дитячому стоматологічному прийомі;

- накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах у дітей;

- накладання лікувальних і ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах у дітей;

- інструментальну та медикаментозну обробку корневих каналів тимчасових і постійних зубів з урахуванням стадії розвитку зуба;

- пломбування (тимчасове або постійне) корневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами з урахуванням стадії розвитку зуба.

6. Вирізняти особливості застосування принципів в асептики та антисептики в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці дитячої стоматології;

- усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на дитячому стоматологічному прийомі;

- засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації;

- визначати методи попередження умов для поширення інфекції в дитячих закладах.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як профілактика стоматологічних захворювань, дитяча терапевтична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонція;

- в) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики ортопедичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами;
- г) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною стоматологією і терапевтичною стоматологією;
- д) формує уявлення про необхідність профілактики стоматологічних захворювань.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.

2. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів у дітей:

- препарування каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів з урахуванням виду пломбу вального матеріалу;

- пломбування каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;

- шліфівка і поліровка пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів, що застосовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології;

- накладання лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;

- накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;

- інструментальна і медикаментозна обробка кореневих каналів тимчасових і постійних зубів з урахуванням стадії розвитку зуба;

- пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами з урахуванням стадії розвитку зуба;

3. Демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використати стоматологічне обладнання в дитячій стоматології при:

- препаруванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів з урахуванням виду пломбувального матеріалу;

- пломбуванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;

- накладанні лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;

- накладанні та видаленні тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;

- інструментальній та медикаментозній обробці кореневих каналів тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку;

- пломбуванні (тимчасовому і постійному) кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами на різних етапах їх розвитку;

- шліфовці і поліровці пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

4. Вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики у клініці дитячої терапевтичної стоматології при:

- препаруванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів на різних етапах розвитку;

- пломбуванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;

- накладанні лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;

- накладанні та видаленні тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;

- інструментальній та медикаментозній обробці кореневих каналів тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку;

- пломбуванні (тимчасовому і постійному) кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами на різних етапах їх розвитку;

- шліфовці і поліровці пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології**»:

студент повинен знати:

- основні стоматологічні інструменти для терапевтичного прийому, їх призначення;

- мету, види, засоби дезінфекції стоматологічного інструментарію та обладнання;

- мету, види, засоби стерилізації стоматологічного інструментарію та обладнання, контроль якості стерилізації;

- анатомічну будову тимчасових зубів;

- анатомічну будову постійних зубів;

- відмінності тимчасових зубів від постійних;

- класифікацію каріозних порожнин за Блеком;

- принципи препарування каріозних порожнин, їх характеристику, переваги та недоліки;

- основні етапи препарування каріозної порожнини, інструменти що використовуються;

- принципи препарування та формування порожнини I класу в тимчасових та постійних зубах у дітей;

- принципи препарування та формування порожнини II класу в тимчасових та постійних зубах у дітей;

- принципи препарування та формування порожнини III класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;

- принципи препарування та формування порожнини IV класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;

- принципи препарування та формування порожнини V класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;

- класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів;

- особливості препарування каріозної порожнини в залежності від вибору пломбувального матеріалу (амальгами, композиту, СІЦ);

- техніку приготування цинк-фосфатних цементів та накладання ізолювальних прокладок;

- групи, основні вимоги до матеріалів для лікувальних прокладок, техніку накладання лікувальної прокладки;

- характеристику, групи, позитивні властивості та недоліки склоіономерних цементів;

- техніку приготування та пломбування склоіономерним цементом;

- основні складові компоненти, позитивні та негативні властивості срібної амальгами, типи амальгам;

- техніку пломбування амальгамою, необхідні інструменти;

- сучасну класифікацію композиційних пломбувальних матеріалів;

- види, призначення, техніку застосування адгезивних систем різних поколінь;

- позитивні та негативні властивості, показання до застосування композиційних матеріалів хімічного твердіння;

- техніку пломбування каріозної порожнини композиційними матеріалами хімічного твердіння;

- позитивні та негативні властивості, показання до застосування композиційних матеріалів світлового твердіння;

- техніку пломбування каріозної порожнини фотополімерним композиційним матеріалом;

- загальну характеристику, показання до застосування, техніку пломбування компомерами;

- особливості пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах різними пломбувальними матеріалами;

- техніку відновлення контактного пункту при пломбуванні каріозних порожнин II класу, необхідні для цього аксесуари;

- техніку пломбування каріозних порожнин III класу в постійних зубах з відновленням контактного пункту;
- особливості пломбування каріозних порожнин IV класу в постійних зубах, відновлення анатомічної форми (реставрація) зуба;
- техніку остаточної обробки постійної пломби з різних пломбувальних матеріалів, необхідні для цього інструменти та аксесуари;
- топографію та техніку розкриття порожнини зуба в тимчасових зубах;
- топографію та техніку розкриття порожнини зуба в постійних зубах;
- сучасну класифікацію ендодонтичних інструментів, їх призначення, правила користування;
- основні етапи ендодонтичного лікування;
- техніку інструментальної обробки кореневих каналів та інструменти, що використовуються на кожному етапі;
- характеристику, показання до виконання сучасних технік ендодонтичної обробки кореневих каналів;
- стандартну техніку інструментальної обробки кореневих каналів в тимчасових зубах та в постійних зубах із несформованим коренем;
- характеристику пломбувальних матеріалів для тимчасової obturaції кореневих каналів;
- техніку виконання тимчасової obturaції кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах їх розвитку;
- сучасну класифікацію матеріалів для кореневих пломб;
- види, показання до застосування, позитивні та негативні властивості силерів та філерів для кореневих каналів;
- характеристику, переваги та недоліки матеріалів, що використовуються для кореневих пломб в тимчасових зубах;
- характеристику, переваги та недоліки матеріалів, що використовуються для кореневих пломб в постійних зубах;
- техніку пломбування кореневих каналів гутаперчею в постійних зубах із несформованим коренем;
- техніку пломбування кореневих каналів гутаперчею (метод латеральної конденсації) в постійних зубах зі сформованим коренем;
- техніку пломбування кореневих каналів пастою або пастою з одним штифтом.

студент повинен вміти:

- відрізнити тимчасові та постійні зуби за анатомічними ознаками;
- препарувати каріозні порожнини I класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини II класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини III класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини IV класу в постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини V класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- приготувати цинк-фосфатний цемент для ізолювальної прокладки;
- приготувати склоіономерний цемент для пломбування;
- приготувати композиційний матеріал хімічного твердіння для пломбування;
- пломбувати каріозні порожнини I класу в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні і порожнини II класу з відновленням контактного пункту в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини III класу з відновленням контактного пункту в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини IV класу в постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини V класу в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- володіти технікою розкриття порожнини зуба в тимчасових зубах на фантомі;
- володіти технікою розкриття порожнини зуба в постійних зубах на фантомі;

- володіти технікою інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах розвитку кореня зуба на фантомі.
- вміти приготувати цинкооксид-евгенолову пасту для пломбування кореневих каналів;
- володіти технікою пломбування кореневих каналів пастами в тимчасових та постійних зубах на фантомі.
- володіти технікою латеральної конденсації гутаперчі при пломбуванні кореневих каналів в постійних зубах на фантомі.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);

Тематичні плани лекцій, практичних занять та СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу змістових модулів дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”.

Теми лекційного курсу (5 тем) розкривають найважливіші проблемні питання відповідних розділів дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”.

Тривалість практичних занять – 2 академічні години (90 хвилин). Практичні заняття проводяться за стрічковим принципом, проводяться в навчальних кімнатах (фантомних класах) та клінічних кабінетах кафедри.

Методика організації практичних занять з дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології” передбачає:

1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у Робочому зошиті відповідних завдань – 10 хвилин.
2. Тестовий контроль (рівня $\alpha-2$) вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття - 15 хвилин.
3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз’яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – 20 хвилин.
4. Впродовж 30 хвилин студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції, пов’язані з лікуванням карієсу та його ускладнень в тимчасових та постійних зубах, корені яких знаходяться на різних стадіях розвитку. Викладач контролює роботу студентів, дає пояснення, підкреслює особливості стоматологічних втручань в зубах, корені яких несформовані або розсмоктуються.

5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – 15 хвилин. Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (рівня $\alpha-3$) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач.

Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних стоматологічних маніпуляцій на фантомах, моделях або видалених тимчасових і постійних зубах, що знаходяться на різних етапах формування коренів;
- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід письмово виконати 5-6 завдань до кожної теми.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового модульного контролю.

Види контролю поточний контроль здійснюється у вигляді усного опитування та тестового письмового контролю

Критерії оцінювання. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента на кожному практичному занятті здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми. Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

- 1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття.

Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде нижчою на 1 бал.

2) Оцінки рівня знань студентів, який здійснюється шляхом вирішення 10 тестових завдань формату А (рівень - 2) або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка "5" виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка "4" виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка "3" виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка "2" виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача.

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до професійних алгоритмів під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка "5" виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка "4" виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка "3" виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконанні на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка "2" виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4				
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	15	30
Практичні навички	15	35
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	4	4
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	11	11
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Модульна контрольна робота	1	10
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основний стоматологічний інструментарій та устаткування. Анатомічна будова тимчасових і постійних зубів

Змістовий модуль 2. Препарування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей

Змістовий модуль 3. Пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.

Змістовий модуль 4. Інструментальна, медикаментозна обробка та пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	Практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основний стоматологічний інструментарій та устаткування. Анатомічна будова тимчасових і постійних зубів.				
Тема 1. Організація роботи та устаткування стоматологічного кабінету. Універсальна стоматологічна установка, стоматологічні наконечники.	4		2	2
Тема 2. Основний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому: види, призначення. Дезінфекція та стерилізація стоматологічного устаткування та інструментарію. Виготовлення фантомів.	4		2	2
Тема 3. Топографічна анатомія тимчасових зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів.	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 1	14	2	6	6
Змістовий модуль 2. Препарування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.				
Тема 4. Топографічна анатомія постійних зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів.	9	2	2	5
Тема 5. Препарування каріозних порожнин I, II, III, IV та V класів в тимчасових та постійних зубах із несформованим коренем. Вибір інструментів.	4		2	2
Тема 6. Сучасні пломбувальні матеріали, що застосовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології: класифікація, вимоги. Стоматологічні цементы та амальгами.	4		2	2
Разом за змістовим модулем 2	17	2	6	9
Змістовий модуль 3. Пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.				

Тема 7. Пломбування каріозних порожнин I та V в тимчасових і постійних зубах стоматологічними цементами та амальгамою.	4		2	2
Тема 8. Техніка пломбування каріозних порожнин II класу стоматологічними цементами та амальгамою в тимчасових і постійних зубах. Відновлення контактного пункту.	8		2	6
Тема 9. Композиційні пломбувальні матеріали та компомери. Стоматологічні адгезивні системи.	7		2	5
Тема 10. Техніка пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах.	7		2	5
Тема 11. Техніка пломбування каріозних порожнин II, III і IV класів у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів.	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 3	35	2	10	23
Змістовий модуль 4. Інструментальна, медикаментозна обробка та пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.				
Тема 12. Сучасний ендодонтичний інструментарій: види, призначення, вибір.	6	2	2	2
Тема 13. Пломбувальні матеріали для тимчасової та постійної obturaції корневих каналів. Коренева пломба.	7		2	5
Тема 14. Техніка препарування порожнини зуба у тимчасових і постійних зубах із несформованими коренями.	9	2	2	5
Тема 15. Підсумковий модульний контроль	2		2	
Разом за змістовим модулем 4	24	4	8	12
Всього	90	10	30	50

6.3. План лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історичні етапи розвитку дитячої стоматології. Місце дитячої стоматології серед стоматологічних дисциплін та загальної педіатрії. Основні проблеми, розділи дитячої стоматології. Роль вітчизняних вчених в розвитку	2
2.	Анатомо-морфологічні, гістологічні та рентгенологічні особливості зубощелепної системи у дітей в різні вікові періоди.	2
3.	Особливості препарування каріозних порожнин різних класів в тимчасових і постійних зубах у дітей.	2
4.	Сучасні пломбувальні матеріали, що застосовуються в дитячій терапевтичній стоматології: композиційні матеріали хімічного і світлового твердіння. Види, властивості, техніка застосування.	2
5.	Ендодонтична обробка тимчасових зубів та постійних зубів з несформованим коренем. Ендодонтичні інструменти та техніки. Пломбування корневих каналів в тимчасових та постійних зубах у дітей.	2
Разом		10

THEMATIC PLAN OF LECTURES FOR THE SECOND – YEAR
DENTAL STUDENTS IN STUDYING
«PROPAEDEUTICS OF PEDIATRIC THERAPEUTIC DENTISTRY»

№	THEME	Hours
1.	Historical periods of development Pediatric Stomatology. Role of Pediatric Stomatology. The main problems. The branches of Pediatric Stomatology. Ukrainian pediatric stomatologic scientists and their role in the subject's elaboration.	2
2.	Morphology, histology and radiological characteristics of Maxillofacial system at different age periods in children.	2
3.	The features of preparation different classes of caries cavities in primary and permanent teeth at children.	2
4.	Modern filling materials, which are using in pediatric dentistry. The types and properties of filling materials, technique of their using.	2
5.	Endodontic treatment of primary and permanent teeth with undeveloped roots. Endodontic instruments, endodontic techniques. root canals filling in primary and permanent teeth at children.	2
Total hours		10

6.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-кість годин
1.	Тема 1. Організація роботи та устаткування стоматологічного кабінету. Універсальна стоматологічна установка, стоматологічні наконечники.	2
2.	Тема 2. Основний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому: види, призначення. Дезінфекція та стерилізація стоматологічного устаткування та інструментарію. Виготовлення фантомів.	2
3.	Тема 3. Топографічна анатомія тимчасових зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів.	2
4.	Тема 4. Топографічна анатомія постійних зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів.	2
5.	Тема 5. Препарування каріозних порожнин I, II, III, IV та V класів в тимчасових та постійних зубах із несформованим коренем. Вибір інструментів.	2
6.	Тема 6. Сучасні пломбувальні матеріали, що застосовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології: класифікація, вимоги. Стоматологічні цементами та амальгами.	2
7.	Тема 7. Пломбування каріозних порожнин I та V в тимчасових і постійних зубах стоматологічними цементами та амальгамою.	2
8.	Тема 8. Техніка пломбування каріозних порожнин II класу стоматологічними цементами та амальгамою в тимчасових і постійних зубах. Відновлення контактного пункту.	2

9.	Тема 9. Композиційні пломбувальні матеріали та компомери. Стоматологічні адгезивні системи.	2
10.	Тема 10. Техніка пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах.	2
11.	Тема 11. Техніка пломбування каріозних порожнин II, III і IV класів у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів.	2
12.	Тема 12. Сучасний ендодонтичний інструментарій: види, призначення, вибір.	2
13	Тема 13. Пломбувальні матеріали для тимчасової та постійної obturaції корневих каналів. Коренева пломба.	2
14	Тема 14. Техніка препарування порожнини зуба у тимчасових і постійних зубах із несформованими коренями.	2
15	Тема 15. Підсумковий модульний контроль	2
Разом		30

THEMATIC PLAN
OF PRACTICAL LESSONS FOR THE STUDENTS
OF THE II COURSE
«PROPEDEUTIC OF PEDODONTICS»

№	Themes of the practical lessons	Quantity of hours
1.	The organization and equipment of the dental cabinet. Universal dental unit, dental handpieces.	2
2.	Basic dental tools for therapeutic reception: species designation. Disinfection and sterilization of dental equipment and instruments. Production phantoms.	2
3.	Topographic anatomy of deciduous teeth in various stages of development. Simulation of plastic teeth and solid materials.	2
4.	Topographic anatomy of permanent teeth in various stages of development. Simulation of plastic teeth and solid materials.	2
5.	Preparation cavities I, II, III, IV and V classes in temporary and permanent teeth with immature roots. Choice of tools.	
6.	Modern sealing materials used in clinic of pediatric dentistry Therapeutic classification, requirements. Dental amalgams and cements.	2
7.	Sealing of carious cavities of classes I, III, IV and V in temporary and permanent teeth with dental cements and amalgam.	2
8.	Technology sealing cavities II classes amalgam dental cements and in temporary and permanent teeth. Restoring contact point.	2
9.	Composite filling materials and kompomers.	2
10.	Technology sealing cavities I and V classes in temporary and permanent teeth.	2
11.	Technology sealing cavities II, III and IV classes in temporary and permanent teeth in children with different filling materials.	2
12.	Modern endodontic instruments: types, destination, choice.	2
13.	Sealing materials for temporary and permanent obturation of root canals. Root seal.	2
14.	Technology of tooth preparation cavities in temporary and permanent teeth with unformed roots.	2
15.	Module	2
Hours in general		30

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (теоретичне опрацювання практичних навичок, вмінь).	28
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: 1. Сучасні концепції препарування каріозних порожнин (за Блеком, Лукомським, підготовка до профілактичного пломбування). Альтернативні методи видалення каріозноуражених тканин (хіміко-механічне препарування каріозних порожнини у дітей, ART-методика) 2. Сучасні матричні системи і матрицетримачі. Техніка відновлення контактного пункту при пломбуванні зубів. 3. Фінішна обробка пломб із різних пломбувальних матеріалів: вибір інструментів, аксесуарів, техніка виконання. 4. Сучасні фотополімеризатори: види, призначення, контроль потужності лампи. Засоби захисту лікаря і пацієнта. 5. Сучасні матеріали для постійної obtурації кореневих каналів у постійних зубах: кальцієвмісні, полімерні, склоіономерні, цинкооксидевгенольні. Їх властивості, техніка застосування. 6. Адгезивні системи різних поколінь та їх застосування в стоматології. Види, склад, властивості, техніка застосування.	22 3 4 4 3 4 4
	Разом	50

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Альбом для виконання домашнього завдання, необхідне методичне забезпечення для проведення практичних занять (методичні вказівки по виконанню практичних робіт, фантоми, моделі із загіпсованими видаленими зубами постійного або молочного прикусу, наконечники, дрібний стоматологічний інструментарій, комплекти завдань для практичних занять), наочність (плакати, таблиці, схеми), комплекти завдань для проведення оцінки поточної навчальної діяльності та модульної контрольної роботи тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології / Хоменко Л.О. та спів. – К.: Книга-плюс, 2011. - 320с.
2. Пропедевтика детской терапевтической стоматологии / Хоменко Л.А. и соавт. –К.: Книга-плюс, 2014. - 320с.
3. Хоменко Л.О., Чайковский Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В. та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том 1. – Київ: Книга плюс, 2014. – 432.
4. Хоменко Л.А., Кисельникова Л.П., Смоляр Н.И., Чайковский Ю.Б., Савичук А.В., Остапко Е.И., Біденко Н.В., Шматко В.И., Голубева И.Н., Кононович Е. Ф., Солонько Г.М. и др. Терапевтическая стоматология детского возраста. — Київ: Книга плюс, 2013. — 864с.
5. Терапевтическая стоматология. Фантомный курс /Под редакцией проф. А.В. Борисенко, Киев, “Медицина”, 2009. - 400с.
6. Борисенко А.В., Сідельнікова Л.Ф., Антоненко М.Ю., Коленко Ю.Г., Шекера О.О. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс). Посібник. —Київ: Книга-плюс. — 2011. — 512 с.
7. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології Навч. посібник / Р.В. Казакова, М.А. Лучинський, М.Н.Воляк та ін. /за ред. Р.В.Казакової. - К.: Медицина, 2006. - 272 с.

8. Николаев А.И., Цепов Л.М. Фантомный курс терапевтической стоматологии, М.:Мед-пресс, 2015. – 432с.

Допоміжна література

1. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии.- Киев, Книга плюс, 2003.-144с.
- 2.Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные материалы в терапевтической и ортопедической стоматологии. Киев: Книга плюс, 2001. - 195с
- 3.Леманн К.М., Хэльвиг Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии: (под ред Абакарова С.И., Макеева В.Ф., пер. с нем.), 1999. - 262с.
- 4.Макеева И.М. Восстановление зубов светоотверждаемыми композитными материалами: практич. рук-во для врачей стоматологов-терапевтов /И.М. Макеева, А.И. Николаев. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: МЕДпресс-информ, 2013. – 416 с.: ил.
- 5.Магид Е.А, Мухин Н.А. Фантомный курс в терапевтической стоматологии М., 1987. - 304с.
- 6.Николаев АМ. Препарирование кариозных полостей: современные инструменты, методики, критерий качества. - М.: МЕДпресс-информ, 2010. -224 с.
- 7.Самусев Р.П., Дмитренко С.В., Краюшкин А.И. Основы клинической морфологии зубов М. Издательский дом «ОНИКС 21 век», 2002. - 368с.
- 8.Салова А.В. Восстановление контактных областей зубов с помощью матричных систем. - М.: МЕДпресс-информ, 2008. - 160с.
9. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы.- Киев, Книга плюс, 2002.- 216с.
10. Даггал М.С. Лечение и реставрация молочных зубов (Иллюстр. рук-во) / М.С.Даггал, М.Е.Дж. Керзон, С.А.Фэйл, К.Дж.Тоумба, А.Дж.Робертсон; пер. с англ. под ред. проф. Т.Ф.Виноградовой. – 2-е изд. – М.: МЕД Пресс информ, 2009. – 160 с.
11. Детская стоматология. Руководство Р. Р. Велбери, М.С. Даггал, М.Т. Хози М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 456 с.
- 12.Эндодонтия подросткового и взрослого возраста / Бараньская-Гаховская М. Львів: ГалДент, 2011. – 496 с.
- 13.Ломиашвили Л. Искусство моделирования и реставрации зубов. 2-е издание / Ломиашвили Л., Аюпова Л. / Омск, 2014. - 436 с.
- 13.Andlaw R.J., Rock W.P. A manual of pediatric dentistry. – Churchill Livingstone, 1996. – 250 p.
- 14.Curzon M.E.J., Roberts J.F., Kennedy D.B. Kennedy’s pediatric operative dentistry. – Wright, 1996. – 198 p.
- 15.Ingle J.I., Bakland L.K. Endodontics. William&Wilkins, 2002. – 1004 p.
- 16.Studervant’s art and science of operative dentistry / Ed. T.M.Roberson, H.O.Heymann, E.J.SWift. – Mosby, 2002.- 947 p.
- 17.Stanley J.N. Wheeler’s dental anatomy, physiology, and occlusion / J.N. Stanley, M.M. Ash. – Saunder Elsevier. – 2010. – 401 p.
- 18.Fuller J.L. Schulein Concise Dental Anatomy and Morphology / J.L. Fuller, G.E. Denehy, M.T.Schulein. - University of Iowa, Publications Dept, 1999. – 218 p

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)